

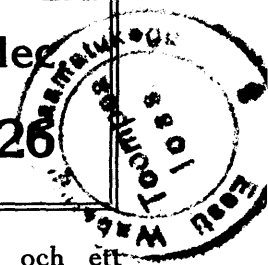
NIONDE
ÅRG.
No 48

Prenumerationspris:
Helt år Emk. 5:—
Halvt " " 125:—
I utlandet:
Helt år Emk. 350:—
Halvt " " 200:—

UTKOMMER
ALLA ONSDAGAR
Redaktion:
Svenska Folkförbundet
Redaktör: N. Blees
Reval, Riddaregatan 3.

Annonspris
enligt överenskom-
melse.
För längre annonse-
ring beviljas rabatt.

8 dec
1926

„Vårt land är fattigt skall
så bli. . .“

Så sjöng skalden i Österled om sitt land med sina granitblock och dess karga jordmän, men likaså sjunger vi i ordets fulla mening. Icke allenast fattigt på guld, utan även fattigt på vårt dagliga bröd är vårt land.

Vi har föresatt oss att vårt land skall vara fattigt, därför undflyr vi all förbättring i jordbruk och husdjursskötsel. Vi försvara våra primitiva arbetsmetoder in i det sista, ty därmed har vi de största utsikter att vara fattiga. Vår far, farfar och farfarsfar varo fattiga, vi måste vara det med. Ett sätt att hedra fader och moder, ty vi läser i fjärde budet — det första som har löftet med sig: „Hedra din fader och din moder på det. . . o. s. v.“, därför ve den, som övergiver sina faders arbetsmetoder och går miste om fjärde budets löfte.

För icke länge sedan ingick i „Vaba Maa“ en artikel under rubriken „Vormsö som kurort,“ vari framhölls öns geografiska goda egenskaper, men även vormsöbon var karakteriserad, och det på ett ganska bjärt sätt. Bland annat framhölls där att vormsöbon med fasa ähörde tal som berörde egnahemsstyckningen och lantmätaren fruktade man som döden. Även bönehusen och de s. k. kappsäckspredikanterna hade fallit den skarpa kritikern i ögonen och ansåg han detta som en stor

lyx, att ett så fattigt folk kunde bestå sig med så många bönehus — ett i varje by — och underhålla så många predikanter.

Härav kan man förstå till vilket pris vi äro noterade av esterna.

Oaktat allt detta sitter vi i vår fattigdom och gnuggar händerna med belåtenhet och tycker vår ställning vara så god att den inte tål någon vidare förbättring. Man sitter med 30—40 hektars areal och har svårt att hålla livhanken i 3—4 kor, 1—2 hästkrakar och människor på 5—10 individer. Tar man i beräkning att korna mjölka 8—10 månader årligen, i genomsnitt 3 stop per dag, och att jorden brukas i 2—4 cirkulationer samt ger cirka 3 utsäden, och att man därtill har vissa parasiter, som måste underhållas med „landets goda“ så kan en utomstående snart sätta sig in i det nödställda läge vi befinner oss i.

Sitter man isolerad i våra svenskbygder, gör man inte vidare anspråk på livet än våra fäder, som voro livegna, men om man jämför sig med vår nutida befolkning på andra orter och ser vad som fordras för att leva ett människovärdigt liv, då först inser man huru lågt vi stå efter vår tid. Och vi stå. Stilla stående är bakåtgående.

Nu är det möjligt få jorden omskiftad till egna hemman och detta är första steget till räddning för våra jordbrukare. Efteråt kan man börja tala om en ratio-

nell kreatursutfordring och ett modärnt jordbruk, då när inte längre den dummaste råder hela byalaget och den lataste håller arbetskontakten.

Därför rädde sig den som räddas kan. „X.“

Sälj ej nötboskapen vid de tillfälligt billiga prisen!

Nötboskapspriserna ha denna höst sjunkit ofantligt lågt. I synnerhet betalas på marknaderna spottbilligt pris för magrare djur, som ej duga till slakt, men som dock ha sitt värde som mjölkboskap.

Orsaken till dessa onormalt billiga priser ligger nog i detta års tämligen knappa halmkör, varför jordbrukarna nu på hösten vilja bli av med en del djur, och detta i större utsträckning än annars brukar vara fallet. Det är alldeles rätt, att man regularar besättningen efter foderförrådet och därtill har även jag alltid uppmanat jordbrukare, men att sälja djuret för halva priset, så som i år händer, vill nog ingen djurägare vara med om.

För att behöva sälja två kor, som är värda envar 12.000 mark, för 6000 mark per djur, beräknar jag noggrant huru mycket av stråfoder, rotfrukter och hemproducerat kraftfoder jag har i förråd. Stråfoderrationen minskar jag ända till 15 skp. per djur och dag samt på mindre ungdjur till 10 skp. per dag. Rotfrukter har jag skördat så mycket, att det

På kyrkogården.

De funnit en tillflykt, de slutat att ila,
nu torvan du trampar, de vila.
Den vigdes till boning åt alla, som här
sin liuskamp utkämpat med mycket
[besvär.

Gå varsamt, gå sakta att icke du
[störer
den andakt, den ro, som hemma där
[hörer.
Ominnen omspunnen en kyrkogård är
på sägner så många den rikligen bär

Tu sova de trygga, de glömma all
[strävan-
ejlyssna, ej höra de ångesten — bävan,
som alla de levande sända från jord
i böner i suckar, i klanglösa ord.

En kulle jag minnes så liten men
[fager,
en blomma där växer i vårenes dager.
Fast ringa, förlägen på kullen hon står,
mig visar hon vägen, där ensam jag går.

I graven där gömmes min moder
[den kära,
och finge hon ännu mig sanningen lära.
Med ördnad skulle jag hörsamma
[orden,
då vore skatten min funnen på jorden.

Det höves en vila från sorgerna
[många,
ett fäste, en fristad i tiderna långa.
Vid korset jag finner den trygghet,
[den hamn,
som frid åt mig skänker, mig sluter i
[famn.
Per Bonde.

räcker till 40 skp. per djur och dag (där rotfrukter saknas är saken mycket värre). Så köper jag något av linfrökakor till mera än annars och kan på det viset lätt hålla de två korna ut på vintern tills priserna stigit. De övriga kunna då få dessas överblivna stråfoder som tillskott. Märker jag däremot att djuren håller sig bra med 15 skp. stråfoder, så kanske jag ej säljer någon ko alls, utan överföder alla till våren. Linfrökakorna köper jag emellertid färdiga redan nu på hösten, ty nu äro även dessa billigare. Köpte nyligen 50 pud för 275 mark per pud. Till våren stiga nog prisen till 350:—400: — mark per pud.
R. Timmerman.

Nötboskapens rasfråga i våra bondhemman.

I de lantushållningar där driften baserats på mjölkproduktion äro mjölk-korna husbondens kassaförvaltare. Sin kassa eller "pengspungen" vill man ju ej anförtro vem som helst, utan det måste vara en känd och ytterst tillförlitlig person. Likaså böra även mjölk-korna, dem vi anförtro allt vårt arbete

och möda i form av foder och vård, vara av känd härkomst. En god ko måste ge mycket mjölk och smör för det foder hon erhåller, likaså bör hon kunna nedärva dessa sina goda egenskaper även på kalvarna med största säkerhet, ty annars ha vi ingen säkerhet på, att de ungdjur vi uppföda med möda och dyra omkostnader också duga till någon-ting. Renrasiga djur lämna nästan alltid kalvar med anlag till samma goda egenskaper, som de själva äga, fast dessa anlag också genom dålig uppfödning kunna hemmas och den unga kon således ändå kan bli en dålig ko. Hos djur av blandad ras kan man däremot ej någonsin vara säker på att kalvarna också vid den omsorgsfullaste uppfödning komma att ärva föräldrarnas egenskaper. Och dock är det just de unga djur vi uppföda, som i framtiden böra och skola förbättra vår kassa. Därför böra vi försöka få boskap av mer eller mindre god och känd ras. Av rena nötboskapsraser hålles i Estland den svartbrokiga "Ostfrisiska", den mörkröda "Anglerska", "Ayrshiriska" och den lilla ljusröda lantrasboskapen. Den rödbro-kiga "Breitenburgerska" rasen, som i äldre tider betydligt inblandats i nötboskapsstammen även i svensksbygderna på en del ställen, finns numera knappast någonstans i ren typ.

Svensksbygderna böra bestämma sig för en av de nämnda raserna, en ras främst därför att djurförädlingen i och för sig är ett mycket kostsamt arbete och för övrigt är det opraktiskt att hålla flera raser i en mindre omkrets. Det blir då ovillkorligen icke önskliga korsningar, som verka störande på förädlingen. Goda avelstjurar äro dyra att anskaffa och än dyrare att underhålla. Hållas nu t. ex. i en och samma by två olika djurraser, så måste byn hålla dubbelt antal dyra avelstjurar och dessa få aldrig komma ut på bete, ty då kunna grannarnas värdefulla avelsdjur lätt bli korsade av icke önskad ras.

Således en ras, men vilken?
Vår nötboskap är ännu av övervägande lantrastyp, fast den starkt uppblandats med Breitenburger, Angler och starkast med Ostfrieser. Ostfriesertypen har på en del ställen fullständigt slagit igenom, dock passar denna ras icke alls i våra förhållanden, då den har alltför stora krav på bete och saftfoder samt därvid ger tämligen mager mjölk. Vad som förefinnes hos Angler är ej nämnvärt. För övrigt är även Anglern tämligen anspråksfull vad foder och vård beträffar. Av Ayrshirerasen ha vi erfarenhet, som ej talar särskilt för denna ras under våra förhållanden. En gång rådde väl den meningen, att nämnda ras vore den lämpligaste hos oss och genom korsning av renrasiga Ayrshire-tjurar skulle vår boskap förbättras. Godsägaren herr Ekman, Bjärka-Säby, Sverige, skänkte oss välvilligt en präktig tjur och en kviga av samma ras, och nu skulle saken gå i en släng, men Ayrshiredjuren visade sig ha större fodringar på foder och vård, än vad under våra förhållanden kunde erbjudas. Renblodskalvarna efter "Sonky" och "Are" blevo små och klena och mycket underlägsna de inhämska kalvarna vid samma utfodring och vård, och korsningen gav i de flesta fall mycket dåliga kalvar, ja nästan krymplingar.

På grund av detta misslyckade försök och senare praktiska erfarenheter

Till våra läsare.

Årets slut nalkas, men ännu ha många prenumeranter icke erlagt sina prenumerationsavgifter — det gäller isynnerhet landsbygden — och tidningen behöver nödvändigt pengar. Vi uppmana därför enträget alla de läsare, som ända till nu försummat sin plikt att betala tidningens avgift för 1926, att göra det genast. Pengarna kunna insändas genom ombudsmännen.

avrådes på det allvarligaste från Ayrshireboskapen. Återstår endast lant-raskon. Den är liten och mjölkgivande, är ej heller hög, men nöjer sig med våra fattiga förhållanden och ökar i mjölk och smör i samma mån som vi förbättra foder och vård. Goda tjurar kunna dels köpas i Estland, men kunna även importeras från Finland av Västra-Finlands ras. Denna ras är mycket nära besläktad med våra lantdjur och dessa parningar ge i flertalet fall redan i första led konstanta avkomlingar (konstanta kallas sådana djur som nedärva färg, former och egenskaper på avkomlingarna)

Folkhögskolan Birkas, med sitt något större jordbruk och sakkunnig ledning av djuruppfödning bör tjäna som avelscentrum för omgivningen och bör även där samma ras hållas, oaktat att där kanske även den större och mera mjölkande Ayrshirerasens fodringar på foder och vård kunna tillfredsställas.

Nötboskapsrasfrågan är av så pass stor vikt för vårt jordbruk, att den saken förtjänar ett uppmärksammande på allvar.

R. Timmerman.

Svensk-estniska föreningen.

Den 23 november samlades vänner till Estland på Auditorium i Stockholm. Ungdomsringens ordf. rektor S. Kjersén höll hälsningstal, varpå följde tal av statsminister C. G. Ekman, som talade om vikingafärderna och våra förfäders ankomst till Estland samt betonade särskilt estlandsvenskarnas ståndaktighet under alla skiften och Birkas folkhögskolas behov av stöd från Sverige, så några sånger av Estlands Kult. Ungdomsförbund (Ü. E. N. Ü.), svenska folkdanser av sällskapen "Allmogegillet" och "Appell" och estniska folkdanser av förb. dans-trupp m. m. Vidare var det sång av operasångaren Conny Molin, och till sist sjöng estniska sångkören "Du gamla, du fria" på ren

svenska. Särskilt detta gjorde ett starkt intryck på publiken.

Auditoriummötet har på sitt sätt kraftigt bidragit till Sveriges och Estlands närmande till varandra, vilket på samma gång även har sin stora betydelse för Estlands svenskar.

Lagen om kyrkojorden i Estland. Kristliga folkpartiet har i riksdagen deklarerat, att det samma på grund av att lagen om minskningen av kyrkojordens areal från 100 till 50 hektar antagits, förbehåller sig handlingsfrihet med avseende på sitt kvarstående inom regeringskoalitionen.

Kristliga folkpartiet har vidare hos riksdagen hemställt om uppskjutande av lagens om kyrkojorden trädande i kraft på 2 månader och för ändamålet också redan samlat 34 underskrifter bland riksdagsmännen, då partiet har för avsikt att, om möjligt, få till stånd en folkomröstning i kyrkojordsfrågan.

Årsdagen av estländska kommunistupproret. På årsdagen för underkuvandet av det kom-

munistiska kuppförsoket den 1 dec. 1924 föranstaltades fester i kyrkor och skolor.

Undantagstillståndet i Estland. Tidningarna förmåla, att regeringen hos parlamentet hemställt om en förlängning av det inom vissa områden av Estland ännu rådande undantagstillståndet på ett år, räknat från 1 januari 1927 till 1 januari 1928.

De förberedande avrustningsförhandlingarna i Genève. Avrustningsförhandlingarna inom den militära subkommissionen i Genève ha numera avancerat därhän, att ett digert betänkande av kommissionens föreligger. Kommissionens nu fullbordade rapport omfattar icke mindre än 400 maskinskrivna sidor, berörande både lantvärnet samt sjö och luftstridskrafterna inom de vid förhandlingarna representerade 18 staterna. Nämnas kan, att rapporten icke är enhällig, men å andra sidan har kommissionens uppgift endast varit av konsultativ natur.

Som bekant torde Folkförbundets förberedande kommission,

Nästa nummer 49/50 av Kustbon utgives omkring den 20 dennes.

varav denna militärkommission är en underavdelning, kunna sammankomma i februari — april nästa år för att granska subkommissionernas betänkanden.

Pangalos i Aten för att förhöras. Pangalos hämtades den 18 nov. under stark bevakning till Aten, dit han förts från fängelset på Kreta för att underkastas förhör av undersökningsutskottet. — Den störtade diktatorn meddelar i en intervju, att han under sin diktatorperiod i Grekland ofta mottagit brev från Mussolini, vari den italienske diktatorn erbjudit honom sina tjänster.

Pangalos har förts till ett fängelsehospital i Aten och han tilläts mottaga besök av sin fru, moder och dotter samt andra släktingar. Han förklarar ryktena om att han vore sinnessjuk för osanna. Han förnekar även, att han någonsin hyst anfallsplaner mot Turkiet.

Nycklar till svenska kyrkogården på Fredsberg kunna köpas av A. Heldring, Riddargat. 9.

Endast det bästa är gott nog!
Jaga därför med

GYTTORPS
JAKTPATRONER

TILLVERKARE:
NITROGLYCERIN AKTIEBOL.
Stockholm 16

Aktiebolaget
GESTRIKLANDS YLLFABRIK JÄRBO.
Sporttyger, melerade Filtar,
Vadmal och Korderoj.
Goda kvalitéter och billiga priser.

STADSHOTELLET I VIMMERBY
Innehavare: HULDA PETERS

REKOMMENDERAS
Post- och telegramadress:
Stadshotellet, Vimmerby.
Telefon: Vimmerby 6, 14.
15 rum med 30 bäddar.

SVENSK TILLVERKNING
PRISBILLIG, DRIFTSÄKER

BÅTMOTOR
med fotogendrift

Levereras med blåslamps-
eller magnettändning

AKTIEBOLAGET
FREDR. WAGNER
STOCKHOLM
VASAG. 48.

Olof Almér
Tel. 531 Kristianstad Tel. 163
Väl sorterat Fin- o. Grovbageri

MURÉNSKA BADHUSET
GEFLE

Serverar alla slags varma och kalla bad,
till moderata priser i eleganta och först-
lassiga lokaler.

BESÖK SKÖFDE

Svedala

Tegelmaskiner,
Grävmaskiner,
Stenkrossar,
Vägbyggnadsmaskiner,
Betonblandare,
Torvmaskiner,
Bränslekrossar för torv, koks
och kol,
Pulveriseringsmaskiner,
Vindsiktar,
Torktrumlor,
Brikettpressar,
Transportapparater,
Rullager, Rallvagnshjul,
Skottkärrehjul,
Kokillgods,
Stigjutgods

Aktiebolaget

Åbjörn Anderson

Post- & Telegrafadr. Rikstelefon:
SVEDALA, GJUTERJET. 52, 76, 203, 4, 608 183.

REPRESENTANT CARL JÖNSSON

Postkast 38 Telef. 1536
REVAL

BESÖK VÄXIÖ

MILITÄR EKIPERINGS A.-B. (MEA)**MILITÄR EKIPERINGS A.-B. (MEA)**

Hamngatan 3A STOCKHOLM Norrmalmstorg
 Rekommenderar sina förstklassiga färdiga HERRKLÄDER, HERR- & DAMSKRÄDDERI.
 Uniforms- och Sportartiklar för segling, ritt, automobilsport etc. etc.

Svenskar i Balticum

köp vid behov

LANTBRUKS-REDSKAP

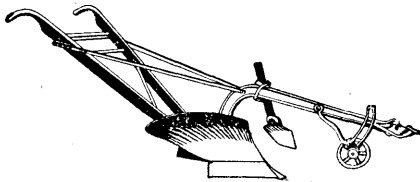
från

NORRAHAMMARS BRUK

Norrahammar, Sverige.

Representanter: A/G. Osta, Reval,

Ökonomische Gesellschaft Lettischer Landwirte, Riga.

HOTELL**EXCELSIOR**

Birgerjarlgatan 35, Stockholm (K. F. U. Mis hus)

Rikstelefon o. telegramadress: EXCELSIOR

Stockholmstelefon 98 27.

Växiö Stadshotell

57 stycken gedigna och propra resanderum, pris från kr. 3.75—6.50. Fullständiga spritritigheter. Elegant konditori. Musik dagligen. Bilgarage och bensindepot. Goda vägar och vackra omgivningar för bilister.
 Telefon: NAMNANROP

DALSJÖFORS

J. JOHANSSONS KASSASKÅPSFABRIK, DALSJÖFORS

Telefon Dalsjöfors 28.

Tillverkar Kassaskåp, Valvskåp, Kassavalvdörrar, Gallergrindar m. m. i modernaste utförande, till moderata priser. Priskurant på begäran.

ARVID NORDELL

JUVELERARE

Hospitalsgatan 12 NORRKÖPING

Tel. 5246

Matsilver, Ringar, Guld- & Silvervaror. Presentkort och Hedersgåvor.
 Order till landsorten expedieras omgående.

DANNEMORA

Cirkulärsågar, Ramsågblad, Timmer- och Fällningsågar, Maskinhyvelstål och Maskinknivar vinna tack vare Dannemorastålets förtjänstfulla egenskaper och det omsorgsfulla arbetet rykte över hela världen.

Kort leveranstid. Infordra offert.

Gimo-Österby Bruks A.-B., Österbybruk.

BIERSTUGAN I

SPÅNGBACKEN, Norrköping.

Rekommenderar sina väl tempererade maltdrycker.

Centralrestauranten LANDSKRONA rekommenderas

TURISTGÅRDEN HVEN rekommenderas.

SMEDJEBACKENS HOTELL

Öl- och vinnrättigheter. Propra rum. Lämpl. uppehåll för bilister, Garage. 4 tim. järnvägsresa från Stockholm.

OBS.! Naturskön bätresa Stockholm—Smedjebacken.

Telefon: Kontoret 1. Res.-rum 9. Innehavare: E. OLSSON.

Aktiebolaget Priorverken

Norrköping

Telegramadr: PRIORVERKEN

Byggnadsmiden & Träskruv.

THORSVIKS

TOALETTPAPPER

NORRAHAMMAR

GUSTAF SJÖBERGS

Konditori, Gäule,
 Norra Rådmanngatan 10
 Rekommenderas

Hj. Söderlings Bageri

Eskilstuna

Specialité:

Sundhetsbrödtillverkningar.

BESÖK JÖNKÖPING**OLSSON & MELINS SKOFABRIK**

Rekommenderar sina tillverkningar av

finare randsyddas Skodon

Slitstark vara — Goda passformer

ÖREBRO Södermalmsallén 52—54

Telefon 1762

BORÅS VÄVERIAKTIEBOLAG BORÅS

Alla slags bomullsvävnader

Den som är förståndig att ej låta sig dåras av allt utländskt köper alltid svenska varor. En gammal välkänd firma lämnar alltid köparen bästa garanti att vid inköp erhålla största valuta för sina penningar.

Våra tillverkningar:

SALUBRIN SPRITÄTTIKA**AROMA ÄTTIKSPRIT**

Eau de Cologne:

Extrait Double CARITA

Extrait Quadruple DELILA

Hårvatten: Lotion GAMBO Lavendelvatten: Extrait Triple GARITA äro var i sitt slag marknadens yppersta och därtill billigaste fabriker. Därför garanterar

A.-B. P. HÅKANSSON, ESLÖV.**AUG. LÖFGRENS**

Frukt-, Grönsaks- & Blomsteraffär rekommenderas

BLOMMOR & KRANSAR

Guldmedalj 1901 GÄFLE Telefon 123

STUREHOF

Adelgatan 13, Malmö, Te. ef. 12—53.

1sta klass Restaurant.

Billigaste och bästa fr. ostställe.
 Middagar från 1—6. 3 rätter kr. 2.—
 Populära soupéer från 6—11 e. m.
 Vällagad husköst.

SVENSKA BOMULLSFLAGGOR

till utlandet direkt från fabriken inom Sverige genom handlande branschen

Gefle Manufaktur A.-B., STRÖMSBRO

Järnvägsrestauranten Malmö

i nya hemtrevliga lokaler med ingång från Skeppsbron

Fullständig restaurantrörelse. Smörgåsbuffé- Konditoriafdelning.

DRICK HÅKONBOLAGETS LUXUSKAFFÉ!**De Förenade Spetstfabrikernas Försäljningslokal**

Tel. 771-08 Grevtugvegatan 13 (Hörn-butiken) NOR 19203

Specialaffär för Spetsar och Broderier. — Rikt utval av Vadstenaspetsar. Motiv och Kragar. Beställningar å linneutstyrslar. Order till landsorten expedieras omgående.

RYLANDER & RUDOLPHS

FABRIKS A.-B.

Henriksdal, Sverige

Tel.-adr. „Rudolphs“. Rt. 440 & 14440
 Tillverkar telefonkol och dynamoborstar, lämpliga för alla i marknaden förekommande apparater och maskiner. — Begär offert!

A.-B.**Skandinaviska Pälsvärfabriken****Ivan Levy**

Norrandsgatan 6

— STOCKHOLM —

Använd endast pälsvaror av svenskt fabrikat.

AXEL HELLGREN

SKRÄDDERI

SIGTUNAGATAN 11, STOCKHOLM

REKOMMENDERAS

TEL. VASA 4416.

VASA 469.

FRIMURAREHOTELLET

ESKILSTUNA

MATSALAR & CAFÉ

Trevliga rum fr. 5 kr.

REKOMMENDERAS

GÖTEBORG

KÖP

OLOF ASKLUNDS

BRÖD.

Det är bäst.

A.-B. HEMBRYGGERIETS

Maltdrycker och Låskedrycker

Rekommenderas

Tel. S. 331-64, Heleneborgsgatan 15 Tel. 72-47.

KONDITIONER BAGERI

SKEPPAREGATAN 29 — TELEFON 709-76

STOCKHOLM

Rekommenderar sin specialtillverkning av: Gott Kaffebröd, Wienerbröd, Bakelser och Tårter

Högaktningfull

ESTER DOMINICUS

A.-B. BJORKLUNDS

Njlikeodlingar i Hammar, KRISTIANSTAD

Landets största specialodling i sitt slag:

NEJLIKOR

i alla variationer erhållas hos varje blomsterhandlare i riket.

Större och mindre

Skogsparker på rot

såväl som

sågtimmer

köpes kontant av Säfveåns A. B. Göteborg.